

STD – 6

ગાલા

વિજ્ઞાન પ્રયોગપોથી

પ્રયોગ :-5

પ્રયોગ - 5

હેતુ:- વનસ્પતિનું પ્રકાંડ પાણી અને ખનીજ ક્ષારોનાં દ્રાવણનું વહન કરે છે તે સાબિત કરવું.

સાધન:- કૂમળો છોડ, કાચનો ખ્યાલો, બ્લેડ.

પદાર્થ:- પાણી, લાલ શાહી.

આકૃતિ:-

પ્રયોગ- પધ્ધતી

(1) એક કાચનો ખ્યાલો લો.

(2) ખ્યાલાનો ત્રીજો ભાગ ભરાય તેટલું પાણી લો.

(3) ખ્યાલાના પાણીમાં થોડાં ટીપાં લાલ શાહી ઉમેરી પાણીને લાલ રંગનું બનાવો.

(4) મોટા પર્ણવાળો કુમળો છોડ લો.

(5) તેના પ્રકાંડને આધાર પાસેથી બ્લેડ વડે કાપો.

(6) તેને લાલ રંગના પાણી ભરેલા ખ્યાલામાં મૂકો.

(7) બીજા દિવસે છોડના પ્રકાંડ અને શાખાઓનું અવલોકન કરો. આ પરથી શો નિર્ણય તારવશો?

» અવલોકન

છોડનું પ્રકાંડ અને શાખાઓ લાલ રંગની બને છે.

» નિર્ણય

વનસ્પતિનું પ્રકાંડ પાણી અને ખનીજક્ષારોના દ્રાવણનું વહન કરે છે.

જ્ઞાનચક્રાસણી

1. નીચેના દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો:

(1) નીચેના પૈકી કઈ વનસ્પતિ ક્ષુપ છે ?

- A. લીમડો B જાસૂદ **C. મકાઈ** D. આસોપાલવ

(2) પુષ્પનો કયો ભાગ પરાગનયન માટે કીટકોને આકર્ષવાનું કાર્ય કરે છે ?

- A. પુંકેસર B. સ્ત્રીકેસર **C. દલપત્ર** D. વ્રજપત્ર

(3) નીચેના પૈકી પુંકેસરનો ભાગ કયો છે?

- A. પરાગાશય** B. પરાગાસન C. પરાગવાહિની D. બીજાશય

(3) કઈ વનસ્પતિનાં પર્ણમાં સમાંતર શિરાવિન્યાસ હોય છે ?

A. કેળ

B. આંબો

C. જાસૂદ

D. પીપળો

(5) કઈ વનસ્પતિ તંતુમૂળ ધરાવે છે?

A. જાસૂદ

B. આસોપાલવ

C. વાંસ

D. લીમડો

2. વ્યાખ્યા આપો :

પ્રકાશસંશ્લેષણ :

વનસ્પતિનાં લીલાં પર્ણોં સૂર્યપ્રકાશની હાજરીમાં વાતાવરણમાંના કાર્બન ડાયોક્સાઈડ વાયુનો અને મૂળે શોષેલા પાણીનો ઉપયોગ કરીને સ્ટાર્ચ સ્વરૂપે પોતાનો ખોરાક જાતે બનાવે છે. આ ક્રિયાને પ્રકાશસંશ્લેષણ કહે છે.

પ્રયોગ :- 5

